

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Megjelen minden vasárnap reggel. K. ziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 forint Fél-évre 2 forint Negyedévre 1 forint Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árajzok szerint számít. Egyes szám ára 8 hrt.</p>	<p>Kiadóhivatal Weisz Márk könyvkereskedése, hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	---	---

Egy élő halott.

Lapunk m. vasárnap megjelent számában, az újdonságok között, csak futólagosan adtunk hírt arról, hogy Hegyi Antal plébánost, a csongrád-vármegyei ellenzék vezérét és fejét, plébánosi állásától a primási szentszék jogerős ítélete alapján felfüggesztették és egyúttal a papi funkciók teljesítéséről bizonytalan időre felfüggesztették.

Mivel, mint jeleztük, a szentszéki ítélet indokait nem ismertük, hát a szomorú tényfelett, egyelőre napirendre térünk anélkül, hogy Hegyi Antal volt plébánosunk személyével az alkalommal tovább foglalkoztunk volna.

Azonban, ma: midőn tudomásunkra jutott a szentszéki ítélet tartalma; midőn tudjuk azt, hogy Hegyi Antal plébánost oly büntényert fosztották meg állásától és lelkeszi hivatásától, melyért egy közhivatalnokot nem csak hivatalos állásától és kenyerétől fosztanának meg; hanem azontfelül fegyházzal és politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésével sujtanak, ismét napirendre kell hoznunk, hogy okuljanak azok, akik a

t. volt plébános urban az igazlátót, a szigorú erkölesbíró és a tiszta igazságért küzdő rettenthetetlen bajnokot tisztelték és bámulták.

Mi tehát, Hegyi Antal volt plébános személyével, jelen cikkünkben foglalkozni nem akarunk. Mert hiszen, az illető ur, ma már az erkölesi világos nézvre nem létező alak. Egy olyan valami: aki él, mozog, táplálkozik és léleklizik, egy szerves lény, de egyéb semmi. Tehát, ha napirendre hozzuk is már elmosódó alakját, ezt csak kényszerűségből tesszük, amennyiben az események láncolatában egy rozsdás szemet képezett, melyet eltávolítottak azért, hogy a többi láncszemet a megrozsdásodástól megóvják.

Azt hisszük, hogy a volt plébános ur szereplését országszerte ismerik Elment annak a hirre az ország minden részébe. De azért azzal úgy tudjuk, hogy az embert magát senk sem ismerte, csak mi, akik sajnós, nagyon is ismertük.

Országos hírnévre tett szert: midőn a püspökét Schusster Konstantin Ó nagyméltóságát az ország színe előtt meghurcolta. A levelet, melyet hozzá írt közölte minden lap. A t.

ellenzék ujjongott a levélnek: mert Hegyi Antal úgy tüntette fel a püspököt, mint az igazság elnyomóját, mint zsárnokot, aki az alantas pap-ságot elnyomja és szabad vélemény nyilvánításában korlátozza.

Mi, már annak idejében megirtuk, hogy Hegyi Antal támadása alaptalan, az igazságnak és ténynek meg nem felelő szenzáció hajhászát. Hegyinek a támadó levéllel az a célja volt, hogy magát feltünővé tegye; magáról országszerte beszéltesse. Mert hát tudni kell, hogy Hegyi Antal vágyainak ne továbbját képezte a magyar parlamentbe való bejutás.

Midőn itt, némileg célját érte az által, hogy egy erős és rajongó pártra tett szert, népszerűségével visszaélt annyira, amennyire csak visszaélhet egy olyan fajta demagóg, mint a milyen ő volt. Nem elégedett meg azzal, hogy Szivák Imrét és pártját megbuktatta: hanem még arra a gyalázatosra is vetemedett, hogy mindazokat, akik áldatlan munkájához segédkezett nem nyújtottak, halálra üldözte, vagy ha lehetett kenyerétől fosztotta meg.

A legtisztességesebb férfiakat, akik egész életüket a közügy önzet-

TÁRCZA.

Báli fényűzés.

A báli fényűzésről írni bizonyos háládatlanabb feladat beszélni, mint a falra borsót hányni. A társadalom uralkodó áramlatával szembeszállni háládatlan feladat, bármily téves logikátlan és erkölesileg tarthatatlan is.

A báli fényűzés azonban olyan nagy mérveket ölt, hogy lehetetlen hallgatóság tudomásul venni, mert vannak és kellene is, hogy legyenek, magasabb társadalmi tekintetek, melyek néző szempontjából vizsgáljuk meg a gonolygó egyveleget, a mit életnek nevezünk.

Szörnyű társadalmi kórság a báli fényűzés és társadalmunk telve panaszszal, hogy a fényűzés egész társadalmi rétegeket zár ki, vagy ami még rosszabb, terel anyagi helyzetének nem megfelelő útra. Akkor, midőn seialis jelenségről van szó, hogy kinek kinek magán dolga cselekvéseit irányítani.

Mert az veendő tekintetben, hogy egyesek nem emancipálhatják magukat a társadalmi és irányzatok alól. Hiszen a társadalmi nézetek még állam s egyházi törvények fölé helyezkednek. A tömög ereje óriási. Annak engedelmesskedni kell,

A fényűzés mindenkor vitás, mert hiszen a mérték, a melylyel nézzük dönti el, hogy elbirható, vagy elviselhetetlen-e az a kaprázatos bálifény, a melyet tapasztaltunk? Végtére a bál arra is való — elismerjük, hogy a külsőségek megadja a magáét; de ennek szertelenségbe menni nem szabad, nem különösen a vidéki társadalomban, hol a szertelenségig űzött választó vízként hat visszonyainkra. E miatt nagy és általános a panasz. S e miatt gyérülnek meg közönségünkben a bálak. Mert, vagy anyagi erején felül költsékezik valaki, vagy nem akarván a fény árnya lenni, számúzi magát a báli mulatságokból.

A ki figyelemmel kíséri a társadalmi jelenségeket, az bőséges tapasztalatokat tehet ez irányban. A szertelen fényűzés nyomában fakad a gyengeség, mely utánzásra tör. Ez a vidéken természetes, mert a társadalom egy réteghez tartozó társadalmi elem, rendszerint nem szokta firtatni a vagyoni eltéréseket. Nagy városokban az utánzás nem nyilatkozik olyan eklatánsan, de nálunk a kisebb helyeken, az u. n. jobb rétegek azoknak tartják magukat. S így, a mit a tehetősebb tesz, követni igyekeznek az is, kinek anyagi erejével ez, nincs összhangban.

És a szertelen fényűzés következtében szenved a társas élet. Veszt kedélyességében és bizalmasságában.

A fényűzés okozza, hogy a bál nem multság, hanem kiállítás, toilleték és ékszerek kiállítása élő modelleken. Rendszerint nem arról foly a bál után, ki hogyan mulatott, hanem kinek hol készült a toilletje.

A fényűzés tehát kiválóan fontos kérdés, melynek helyes megoldása áldásos lenne közviszonyainkra. S éppen a vagyonos osztálynak, mely a fényűzésnek oly előszertel-tel áldoz, kellene meggondolnia, mily mély sebet üt társadalmi viszonyaiukban, betehajtván másokat az utánzásba. Nekik kellene meggondolniok, hogy visszamenvén az egyenlőség kultuszához, másokat mektenének meg az anyagi romlásától. Vidéken, hol mindnyájan ismerik egymást, az erőt tehetségét kölcsönösen, a legkevésbé sem bir észszerűséggel a fényűzés. De pro domo is beszélünk. Bizony úgy van! A sajtónak is föl kell hagynia a maga tulzássival, melyeket a báli toillettek feldicsérésével horribile! még színeinek felsorolásával követ el, mindtha oly különösen fontoskdolog lenne, hogy X. vögy Y. úrhölgy vagy kisaszony milyen színű ruhával hódította meg a világot.

len szolgálatában töltötték el, irgalom nélkül pelengérré állított, meghurcolta. Sem a köz sem a családi élet, sem a köz sem a magán becsület szentségét nem kimélte; meggyanusított kipelengérezett és meghurcolt mindenkit, aki vele nem egygyekényen árult, aki hiúságának nem tömjénezett.

A legbecsületesebb, a legtisztességesebb férfakkal szemben mint erkölcsös bíró lépett fel; azok köz és magánéleti szereplése felett pálcát tört; tisztességök felett ítélkezett. Népszerűségét arra használta fel, hogy ki üldözzön mindenkit, akit párthivei bámulói közé nem számíthatott.

Minden hivatalnok, aki nem úgy tánczolt, mint a hogy ő füttyült, kötelesség mulasztó, zsarnokoskodó, visszaélő, sikkasztó, az zsaroló corumpált pária volt, akit át adott a közmegvetésnek. Egyszóval, előtte senki sem volt becsületes, önzetlen, tisztességes és hazafi. csak ő és elvtársai.

Midőn Hegyi Antal Sima Ferenczcel egyetemben a megye párt vissza vonulása következtében ura lett a helyzetnek, valóságos rém-uralom volt ez Csongrádmegye történetében. Halálra üldöztek minden tisztességes embert, meghurcolták a vármegyét az ország színe előtt, a magyar törvényhozásban. Az alatt a czim alatt, hogy a visszaéléseket, corr peziót üldözik, pelengérré állítottak minden tisztességes hivatalnokot. Még ellenben, azokat: akik táborukba tartoztak, lettek legyen azok elesapott, kötelesség mulasztó, vagy zsarolás és egyéb visszaélések miatt elesapot existenciák, partfogásukba vettek, felemeltek és tisztességes hivatalokba kenyérhez juttatták. Sőt mi több, országos handa-bandájukkal nem egy helyen sikerült a közvelemenyt meghódítani, vagy esetleg ha kellett, felsőbb helyen való csuszász-mászásukkal magoknak más tisztességes emberek rovására előnyt biztosítani.

Hiszen, mindnyájan éreztük és tapasztaltuk, hogy velők szemben nem egyszer, de százszor, minden igazunk daczára is szgyenletes kudarcot vallottunk. Mert, hát Hegyi Antal, ha bosszuja következtében érdeke úgy kívánta, hát felfelé olyan ábrázattal jelent meg, hogy bár melyik vásárokozó énekes koldus tanulhatott volna tőle, mint kell alamizsnát könyörögni a legszivtelenebb zsigori zsebéből.

Ilyen körülmények között nem volt csoda, hogy vele szemben mindenki letette a fegyvert, meghódolt. Bizva egy szebb jövő halvány reményében, vissza vonultak, átadva a tért a további garázdálkodásra Hegyi Antal urnak és párthiveinek.

Azonban, akadt egy maroknyi sereg, aki elhatározta magát, hogy a küzdelmet tovább folytatja. Ez a maroknyi csapat ált csupán szembe és harcolt tovább körömszakadtig az igazság mellett. Ez a maroknyi csapat, mely Hegyi Antalt nagy és irgalmat nem ismerő küzdelemben leverte és megbuktatta: lapunk szerkesztősége volt.

Hiszen, emlékezhetnek még rá t. olvasóink, midőn Hegyi lapjában, a „Csongrádi Közlöny“-ben a következőket írta: „Mindenkire letette a fegyvert a győztes ellenzék előtt, csak Éder János a „Csongrádi Lap“ felelős szerkesztője áll felvértezve nyakig érő eszímákban handa-bandázni.

Sőt, még többet mondunk, azt is megértük, hogy a legjobb embereink és jóakaróink, erőnek-erejével kapacitálni akartak, hogy a lapot felelős szerkesztőnk szüntesse be; azzal indokolták, hogy akkor Hegyi is megfogja szüntetni az ellenségeskedést.

Igy tökéletesen magunkra hagyatva harcoltunk, nem törődve senki vel, az igazságért és elveink diadalra juttatásáért. Tudtuk azt, hogy az igazságnak előbb utóbb győznie kell, még Hegyi Antallal szemben is.

Midőn sok küzdelem és méltatlan meghurcoltatás után, tudomására jutottunk annak, hogy Hegyi Antal rettenthetetlen ellenzék vezető és erkölcsös bíró, tulajdonképpen nem egyéb, mint egy nyomorult sikkasztó, aki felszentelt pap létere nem átalotta az elholt hívők lelkiüdvére szánt misepénzeket galádul elsikkasztani, a nyilvánosság színe előtt lepleztük le ezt az embert és átadtuk a közmegvetésnek.

Egy időben, akkor; midőn Hegyi Antalt népszerűségének tetőpontján állott; midőn kiméletlenül lerángatott mindenkit, a „Csongrádi Lapban“ egyik cikkünkben a következő passussal fejeztük be: — „Veszedelemes paripa a népszerűség paripája“ ember legyen aki megüli. Hegyi Antal most azon lovagol, de vigyázzon: mert rövid idő múlva leveti a szemre, a hova való.

Hegyi Antal volt plébános esetevel ez időszerint csak azért foglalkoztunk, hogy azok, akik annak idejében handa bandájától megretiráltak, tanulják meg, okuljonak abból a jó magyar példabeszédből: „Addig jár a korszó a kutra meg el nem merül.“ Ezt annál inkább véssek emlékeztükbe: Mert Hegyi Antal felelős szerkesztőnkkel ezzel a példabeszéddel fenyegette meg.

Mi pedig ezentul azt a példabeszédet fogjuk szemelött tartani, hogy a „halotról vagy jót vagy semmit.“

A községi közgyűlésből. Meglehető számmal jöttek össze a f. hó 27-én a községi képviselők. Nem hiába, szünetel a mezői munka, mert ilyenkor rá érnek egy kissé a városi ügyekkel is foglalkozni; sőt még hallgató publikum is oly nagy számmal vett részt, hogy a közgyűlés termét szorosán megtöltötték.

Ennek nagy érdeklődésnek egy részét az volt az oka, hogy ismét szóba került a hajóhid. Már pedig ez olyan téma, melyhez hozzá szólhat mindenki, aki máskülömben semmihez sem érzi magát hivatottnak hozzászólni.

De, mulatságos jelenetek is fordultak elő: Kuklies György ur szé-

les jó kedvében lehetett; mert hangosan az istenivel káromkodott. Az istennevének illetően való emlegetését, Zubek Rókus községi képviselő nem akarta eltűrni és felszóllalt hogy az elnöklő II-od bíró utasítsa rendre. Forgó Gergely II-od bíró szót is fogadott, de Kuklies György kijelentette, hogy neki senki sem parancsol; ráadásul rá szólt Zubekre, hogy „hallgasson maga rossz bognár!“ Elég az hozzá, hogy Kuklies György szakadatlan káromkodásával hol megnevetette, hol megbotránkozott a hallgató publikumot. A bíró urnak pedig valószínűleg nem jutott eszébe, a féktelenkedő képviselőn egy kis rendbirsággal eret vágni. Pedig azt hisszük, hogy egy kis érvágás lehűtötte volna a neki-neki verevedő képviselő urat.

A tárgysorozat megkezdése előtt: Sohlya Gyula főjegyző indítványt tett hogy a szabadságnarez 50 éves fordulójára alkalmával 1898 márczius 15-én díszközgyűlést tartson a képviselő testület. Ez az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Dávid József földjén keresztül átjáró utat akar létsíteni az előljároság. Amennyiben kisajátításról volt szó és a képviselők nem voltak jelen kellő számmal, ezt az ügyet jövő közgyűlésen terjesztik elő.

Goda István 200 □-öl területet kért jégverem részére. Kérelmével elutasították.

Kreith Béla gr. megkeresésére elhatározta a közgyűlés, hogy Kossuth Lajos 1848-ik arczképét 240 frtért lefesteti.

A hajóhid reperálását házilag akarta az előljároság kezelni; de a közgyűlés kimondotta, hogy árlejtés utján adandó ki.

Sohlya Gyula főjegyző, bemutatja a hajóhid czölöpének leveretése alkalmából elkövetett állítólagos mulasztásról felvett jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvből azonban nem tűnik ki, hogy Pap Rókus hídfelügyelő mulasztást követett volna el.

Dr. Szarka Mihály azonban ezzel szemben azt állítja, hogy Pap Rókus mulasztást követett el és ezért kéri hogy az illetőt mozdítsák el állásától. Egyuttal azzal vádolja az eljáróságot, hogy a tölgyfa oszlopok kisebb méretűek, mint amilyenek megvételére az előljároság utasítva lett; ebben a tekintetben vizsgálatot kér.

Ehez a tárgyhöz többen hozzá szóltak, de azt, hogy az oszlop a megrendelt méreteknél csekélyebb lenne bizonyítani nem bírták. Míg végre Éder János községi képviselő szóllalt fel, ki azt mondotta, hogy ez a hír tulajdonképpen Pirooska István bíró úrtól ered; aki azt beszélte, hogy a kereskedő azokat az oszlopokat, melyeket a község tőle megvásárolt, még Szolnokon eladta és kisebb méretűekkel cserélte fel; daczára ennek Holzer Adolf II-od jegyző a kérdéses oszlopokat átvette. Holzer Adolf kijelenti, hogy az oszlopvételbe egyáltalán be sem folyt, tehát alaptalan az az állítás, hogy ő átvette volna. Így megvilágosítva az egész ügy, felette napirendre tértek és Dr. Szarka Mihály indítványát vissza-

vonta. Azonban Pap Rókusra nézve azt határozták, hogy az esetben, ha a mérnök öt mulasztással vádolná állásától elmozdítják.

A községi tűzoltóknak ez évre drágasági pótlék címén, fejenként 20 frtot szavaztak meg.

Binét Sámuel fogyasztási adókezelőnek fizetésén kívül a tisztanyereségből 2 % -ot. Azonban azzal a kérelmével, hogy ezenfelül még 3 % -ot kapjon, elutasították.

Szintén elutasították Erszt József fogyasztási ellenőrt azzal a kérelmével, hogy a nyereség után % -ban részesüljön.

Fekete Lajos és társai azt kérték, hogy a gabona piacot a „Sziváktér“-ről helyezék vissza a „Szt. Háromság-terre“. Kérelmüknek nem adtak helyet.

Ifj. Szőke László számtisztnek az oltási műtétnél történt segédkezéséért, évenként 10 frt tisztelet díjját szavaztak meg.

L. Tóth István és társai ajánlatot tettek a „Tiszaoldali“ ut kiagyagolására. A közgyűlés akként határozott, hogy az esetben, ha az érdekelt szőlőbirtokosok az agyagolási költség felét magokra vállalják, úgy 2 hó alatt a kérdéses utat a község kiagyagoltatja.

Néhai Hegyi Antal plébános kérvényt nyújtott be az iránt, hogy a plébánia épület előtt ültetett fákat az általa készített korláttal megvédhesse. A közgyűlés elhatározta, hogy 3 évig, még a fák megerősödnek a korlátot ott ahol épülve van megtűri, de 3 év múltán azt a plébánia tartozik saját költségén eltávolítani.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Vadnay Andor dr. főispán a f. hó 23 án visszaérkezett Szentésre, a f. hivatalos dolgai elintézésére és a f. hó 25 én városunkon át visszautazott a fővárosban.

Esküvő. Oláh Lázár helybeli állami elemi iskolai tanító kedves leányát, Hedviget ma vezeti oltarhoz Fenyvesi Jenő Szeged városi tanító.

— **Helyreigazítás.** Ugy a vidéki, mint a fővárosi lapok legnagyobb része, tévesen, sőt egyesek a tényeknek meg nem felelőleg közölték a Hegyi Antal plébános elmozdítására vonatkozó szentszéki íteletet. Nekünk: kiknek alkalmunk volt olvasni ugy a vaczi szentszéki, mint primasi szentszéki ítéleteket, köeleességünk a tévedéseket helyreigazítani. A vaczi szentszéki ítélete, a m. év december elején kelt. Ezen ítelet ugy szól, hogy Hegyi Antal plébános nagyfokú engedelmessége és ellenszegülése, valamint összeférhetetlen természete miatt és azért: mert a misepezzekkel el nem számolt plébánosi állásától a lelkeszi funkciók teljesítésétől mind addig felfüggesztetik, míg az elnem számolt összeget vissza nem téríti, illetve azt vissza nem térítik. A primasi szentszék ez év január első felében kelt ítéletével a vaczi szentszék íteletét javahagyja azzal a megtoldással, hogy az esetben, ha Hegyi által el nem számolt misepezzek meg is térítettnek, Hegyi mind addig felfüggesztve marad meg hosszabb ideig tartó jöviselete következtében, neki a püspök meg nem bocsájt.

— **Műkedvelői előadás.** Az iparos ifjuság ma este a „Pannonia“ szállodában műkedvelői előadást rendez.

Színre kerül: „Az igmándi kispap“. Utána a „Goldstein Számít“ adják. A jótékonykezél érdekében ajánljuk az előadást az érdeklődők b. figyel, mébe.

— **Vásarok.** A Szentesi téli országos vásárunk tegnap kezdődött a jószágvásárral, mely ma is tart, míg holnap a kirakodó áruvásár lesz. Horgoson pedig február 6-án és 7-én lesz az idei téli országos vásár megtartva. Vészmentes helyekről mindkét vásárra szabad a jószágfelhajtás

Gyűlések. A kaszinó választmánya ma d. u. 9 órakor tart ülést, melynek tárgyát a számvizsgálók kiküldése és a f. évi költségvetés megállapítása képezi. — A Csongrádi állami elemi iskolák tantesülette február hó 2-án d. e. 10 órakor tartja rendes havi gyűlést a központi iskola igazgatói termében.

— **Szerecsen mosdatás.** A t. ellenzéki lapok egy nemelyike, minden áron tisztára akarja mosni Hegyi Antal szennyesét. Azon még nem esodálkozunk: midőn a „Függetlenség“ és a „Szentesi Lap“ próbálkozik meg a szerecsen mosdatás hálaifan munkájával: mert hiszen a nevezett két lap sugalmazója Hegyi Antal kebelbarátja és vezértársa: Sima Ferencz Szentés országgyűlési képviselője. Hanem az már még is csak szomorú jelenség: midőn a „Szegedi Napló“ iparkodik Hegyi Antalt, mint marttyrt feltüntetni; kinek azért kellett veszni mert rettenthetetlen bajnoka volt az ellenzéki szászlónak. A nevezett ellenzéki újság, erőnek erejével azt akarja elhitetni a publikummal, hogy Hegyi Antal szerinte „kurucz pap“ áldozata lett makacs ellenzéki természetének, és az egész misepézz történet csak ráfogás. A „Szegedi Napló“ ezt a cikkét, sietett is reprodukálni a „Szentesi Lap“ mint hathatós bizonyítékot Hegyi ártatlansága mellett. Hát, hogy valóban kurucz pap volt-e Hegyi Antal, annak az elbírálását, a nagy kurucz íróra: Thaly Kálmán országgyűlési képviselőre bizzuk. De azért mi is szerényen ki merjük jelenteni, hogy a kurucz jel emmel aligha összeférhető a síkasztás. Mert hát, vegye tudomásul a „Szegedi Napló“ ellenzéki létére is, hogy Hegyi Antal síkasztott; még pedig tetemes összeget és misepézzeket. Ez mar bebizonyított dolog és nem a kuruczszagaért, hanem ezért a bünéért vesztette el plébániáját. A nagyfokú engedelmességéért, mit a felebbvalói iránt tanusított, a plébániát nem vesztette volna el, annál inkább nem függesztették volna fel a papi ténykedésektől. Igaz, hogy majdnem az örültséggel határos az a tette: midőn a vaczi szentszékhez megidézettették és azt írta vissza, hogy őt ne kívánja fel a szentszék; mert ha felmegy, hát egyenként felképezi a szentszéki tagokat. Tény, hogy ha egy tisztviselő ilyet írna az őt megidéző fejeelmi hatóságának, nyomban elcsapnák. De a szentszék ezért legfeljebb 1—2 heti vezeklésre ítélte volna. Ellenzékeskedni meg különösen ma, minden papnak hivatalos köteleessége. Mint a hogy minden r. kath. lelkes ellenzéki. Különben, ha fűrődni akar a „Szegedi Napló“ a dicőségben, hogy Hegyi Antal ellenzéki, hát mi sokkal jobban örülünk rajta es hallat adunk a gondviselésnek, hogy nem a mi pártunkhoz tartozik.

— **Az iskola-államosítás ellen.** Sánta lihetetlenül hangzik az, ami hirt a napokban Csanyról kaptunk, hogy t. i. intelligens emberek dühöngenek legjobban az elemi községi népiskolák államosítása ellen. Csanyon ugyanis a f. hó 22 én képviselőtestületi közgyűlés volt és azt 24 órával megelőzően Fölföldy Mihály községi képviselő irásos indítványt adott be a község jegyzőjénél, hogy az államosítás érdekében a közgyűlés keresse meg a tanfelügyelőt. A közgyűlésen azonban maga a községi Jegyző ellenezte leghevesebben ezen indítvány napirendre tűzését ő meg a falubeli patyikus kardoskodnak tüzesen a községi iskolák

államosítása ellen ami — kabátos emberekől bizony-bizony furcsa kis állásfoglalás.

— **Valtozasok a községnél.** A községi pénztár vezetője: Szőke Gáspár pénztárnok, mint értesülünk, állásáról lemondott, mert a „Csongrád Városi Takarékpénztárnál“ pénztárosá választották meg Szőke Gáspár, a ki a községnél 11. évig, részint, mint adószedő, majd pedig, mint pénztárnok működött, egyik munkabíró és rendkívül szorgalmas hivatalnok volt a községnél, a kiben bizony nagy munkaerő távozott; 11 évi működése alatt egyetlen egyszer sem adott okot kifogásra s minden felebbvalója csak szeretni és tisztelni tudta őt. Helyébe — mint hírlik — Gillinger Lajos jelenlegi adószedőt alkalmazzák, a ki már nyolcz év óta működik Csongrád község előliaróságának pénztári hivatalában. Gillinger, méltó utódja lesz elődjének, a ki szintén általános tiszteletnek örvend felebbvalói részéről, s általános közbecsülésnek a nép előtt. A közbizalom az ő személye körül összepontosul, s így a mi meggyőződésünk is az, hogy neki adassék a pénztárnoki állás, mert erre, eddigi működésével teljesen reá szolgált. Így tehát reméljük, hogy a választás, esetleg helyettesítés alkalmával, ő lép Szőke Gáspár volt pénztárnok, örökébe.

Dobra került nyomda. Midőn Hegyi Antal volt plébánosunk, a 48-as elvek felcserélése után, néppárti szerkesztőnek csapott fel, valószínűleg azon reményben, hogy új elveit nagyobb körben terjeszthesse, egy nagyszabású nyomdát rendezett be. Késztelen, hogy a gép és az egész felszerelés olyan nagyszerű volt, hogy talán a fővárosi nagyobb nyomdák kivételével, a vidéken párját találni nem lehetett. Azonban midőn a gyáros a nyomda árát követelte, azt a volt plébános ur nem volt képes másként fedezni, mint kölcsön pénzből. De időközben népszerűségét is elvesztette, így nem csak elvei: hanem össze is vagyona is csödbe került. A nyomdat árverésen: Szőke Pál ur vette meg. Most ezt a nagyszabású és minden tekintetben kitűnő nyomdát, lapunk kiadója: Weisz Márk vette meg Szőke Pál urtól. Tehát, lapunk jóvó vasárnapi száma, már a Hegyiféle gyorsajton lesz kinyomva. Azzal a nyomdával, melylyel Hegyi a rágalmakat és alaptalan gyanúsításokat sokszorosította, mi fogjuk elveinket hirdetni és a feldult béke utját kiegyenlítani. Ez a célunk és reméljük, hogy ez sikerülni fog.

— **A másod bíró lemondása.** Forgó Gergely községi II.-od bíró, ki mar ötödik éve annak, hogy a közügy szolgálatában áll, lemondását Mátéffy Kálmán, főszolgabíróhoz beadta. Mint tudjuk, lemondásának legfőbb oka, hogy esekély fizetéséből megélt keptelen. Ami igaz is, mert 150 frt évi fizetés, annak a szolgálatnak a jutalmazására, mely a II.-od bírói állással jár, ha azt tisztességgel, becsülettel tölti valaki be, nagyon is kevés. Forgó Gergelyt mindenki olyan hivatalnoknak ismerte, ki köteleességének mindenkor hivatasszerűen elegett tett s így a II.-od bírói szekből való távozás a közigazgatás rovására megy. Szerintünk a Forgó Gergely lemondását nem szabad volna eltogadni, hanem igazság öreg bérés fizetését legalább 200—250 frtra felelelni.

— **Gazdasági szakelőadás.** Szentesen a gazdasági egyesület által rendezett gazdasági szakelőadások harmadika a f. hó 23 án, vasárnap délelőtt 10 órakor volt, a vármegyeház nagytermében, a gazdaközönység szokott élénk érdeklődése mellett. Ugy volt, hogy ez alkalommal Tary István várm. aljegyző is előadást tart, a mezőgazdaság

törvényt ismertette népszerű formában; ezáltal azonban közbejött megbetegülése megakadályozta őt ebben és így csak Fábian Tóth István tartotta meg tanulságos szabados előadását a gyakorlati méhészetről, melyet hálás halhatóság lelkesen megélt. A most következő vasárnapon — tekintettel az aznapi téli országos vásárunkra, nem lesz gazdasági szakelőadás; de az azt követő vasárnapon folytatják a ciklust és Tary István is ekkor tartja meg a f. hó 23-ról elmaradt előadását.

CSÁRNOK

Gárdos. a méregember.

Az elmúlt héten boldog volt, a kinek jegye volt az Alkotmány utcai törvényházba. Plüshe, bársonyba öltözött deánok versengve törték magokat az esküdtzéki terembe, a hol a hitvesgyilkos mérnök szenzációs bűnügyét tárgyalták, ki a tárgyalás második napján 97. kilométer utat tettem, hogy a legújabb s mondhatom, hogy páratlan kriminális esetet meghallgassam s mondhatom, egész lemondással visszautasíthatam volna, ha Nagyváradon nem újságnéskodom, a hol megismerkedtem Genthon, most budapesti ügyészszel, a ki szintén hezen bevezetett a tárgyaló terembe. S mondhatom, attól a pillanattól kezdve, a mint beléptem idegeimet lefoglalta ez a sötét bűndráma. Gárdos, morféum, betegágyas asszony, bűnös kérelem, igazság és kétely dúlták ágyamat. A levegő forró és a Kratzmann úvegein beszűrődő fény szinte bantja a szemet.

A vadlott határozottan ellenszenves. Ha ez arcot vizsgálom, szivemben kész az ítélet: hogy ő emésztette el az asszonyt. Szerencsére Gárdosnak nem a sziv ítélt, hanem az ész. S aztán szerencsére nem a hallgatóság ítélt, hanem a bizonyítékok mérlegezésével a bíró. A vadlott csodálatos éberséget tanúsított. Védőjét maga látja el kérdőpanaszokkal s időnként fehér papír keletkeket nyújt föl hozzá. Ha egy egy mentő tanu volt, felszólal Baumgartenhez, a vád képviselőjéhez:

— No, lassa! — és mikor ez egy megvetést és elcsitítást parancsoló kézmozdulat a hallgatásra inti, a mellette ülő tegyőrnök magyarázza ártatlanságát, aki bambán tekint maga ele és bizonynyal azon jár a gondolata: vajjon mikor léptetik őt elő? A győnyörűen forgott elnöki pulpituson ül a bíróság, hat térben a király márvány szobra. Középen a kopasz Eördög András, a kinek különösen a jogászok dicsérik genialitását, hanem a vád is kiváló kezekre bízott: dr. Brüngarten Izidorére. A napokra terjedő tárgyalás a sápadt embert kegyetlenül megviselte; de azért nem lankadt éberségében és a jól előkészített védekezési módot az ő érdes, logikus kérdései zavarják. Mondják az igazságért szenvedélyével, egész becsvágyát abba helyezi hogy Gárdost az előre megfontolt hitvesgyilkosság büntetésében elítéltesse. Szótárában nem foglalnak helyet a szalonember finom szólás formái s a hogyan Gárdost megszólítja, világos érzékeltetése annak, hogy ő meg van győződve, miként egy megrögzött gonosztevővel beszélt. Ki ne ismerné legalább hírből Friedmann Bernátot az eszlári védőt. Az utóbbi időben ő, meg még Eötvös Károly osztoznak a Magyarországon felülő világhírű bűnperekben. Friedmann középkermetű galambos férfiú, aránytalanul kicsi fejjel, a melybe bámulatos sok ész szorult. A bizonyítási eljárás során azonban sem ő nála, sem a királyi ügyésznel valami nagy elokvenciát

nem találtam. Hagyják erejüket a végtárgyalásra.

Az áldozat édesanyja Ferencsné, semmit mondó alak. Vak gyűlölete sokkal régebb keletű a veje iránt, mint ennek házasság. Ez az a gyűlölet a maga rullájával kedvező s a vadlottira. A tanuk egy része kedélyes alak, főjellemvonásuk a szörnyű dráma enyhébb vidámabb jelenetei. Ők a komikus elem.

A közönség két féle. Egy kisebb rész, mely bent van s egy nagyobb rész, a kiszívárgó hirmorzokon, meg a fantázián hízalóldó ezekre menő külső közönségre, mely egész nap meg nem mozdul és oly komoly, hogy akár az akasztófaig kívánná a rémes bűnpört. Itt alakult meg az a sajtószertű bürö, melyen melegedő hordárok csinálják meg mellékzötletüket, elítélik-e Gárdost vagy sem? Egy másik kolóniában már csak a feygházi időre fogadnak. A tárgyalás második napján a felmentén volt a favorit, de helyre (bör-

tönre) fogadások is mentek. Bent az emelvényes nézőterem igen disztíngvált. Grófnék, sőt egy miniszterné is volt a tárgyalás másnapján. Jogászok, orvosok és különösen színeszek vannak sokan. Ditrői Ignác Gutéus és mások ültek. Kissé kellemetlen is rám, a vidéki emberre, de rettenetesen bosszant a közönség magatartása. Lépten-nyomon elárulja, hogy nevetni jött s a legkisebb alkalmat derűlten kíséri.

Mindenesetre kor és kortünet az, hogy magok az újságok többet irnak ma Gárdosról, mint annak idején Toldy szerelméről. mikor az ősz poéta tizenhat évihallgatás után a remekét kiadta Gárdos megmutatta, mint kereshet valaki gyorsan nevet.

Felölös szerkesztő: Eder János.

Kiadó laptulajdonos: Weisz Márk.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer a RÉTHY-féle

PENETEFÜ-CUKORKA

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld.

RÉTHY BÉLA,

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható. 10-6

20-16

A legjobb haziszernek bizonyít, az emésztés rendjéhez, a ren és vérkeringéshez, az ércsont és hibás vért eltávolítani. A fokelték az egész egy megít rtsára, ugyszintén gyors és biztos gyógyítása a gyomor-bajna, a p. o. étvágy hiányáról, savanyú telbűtözésnél, felfúvódásnál, hányinger, test es gyomorajás, gyomorgöres tüdővész a gyomornak chyalakodás vértőlulás, h morfoldez és női betegségeknél, népbetegségeknél 40 év óta bizonyított legjobbnak.

Dr. Resa élet Balzsama Prágai házi flastrem

B. Fragner gyógyszerertárból Prágában 203. IV.

Előben tartja az emésztő képességet, tiszta és egészséges vért csinál és biztos világegyetert népbalzszer.

1 Palack 50 kr. dla. pal. 1 frt perltin 20 frt.

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a flastrem hűtése alatt.

1 Doboz 25-30 kr. perltin 6 krral több.

Óvás! Mindenki az eredeti präparatumot kérje B. Fragner gyógyszerésznel készült Prágában, és vigyázzon hogy minden oldalon Dr. Resa védjegye legyen, az egyik oldalon a gömböyü, a másik oldalon a háromszög vejegey.

Mindenki aki utánzottat bemutat di aztatik. Ezer és ezer köszönő levelek a világ minden részéből.

RAKTARAK: Török J. Budapest és A Egger, Budapest foraktar a készítőnel. B. Fragner. Apotheke zum schwarzen Adler in Prag. Ecke der Spornegasse Nr. 203.

Posta küldemények fordulattal.

Helyben Vladar Sandor gyógyszerésznel.

26-3